

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/11/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8325200484
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2025:8325200484.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. E. XXX/XX, zast. Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 804/10, Svidník, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXX z 28. 8. 2006, na výkon zrážok zo mzdy žalobcu.

II. Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou zo dňa 24.02.2025 domáhal vydania rozhodnutia v zmysle výroku tohto rozhodnutia. Podanie žaloby odôvodnil tým, že ňou napáda Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa a dohoda o zrážkach zo mzdy je v nej uvedená drobným písmom v čl.3 bod 4 zm1uvného formulára. V čase podpisovania zmluvy o úvere nemal žalobca vedomosť o tom, že s podpisom zmluvy zároveň uzatvára aj Dohodu o zrážkach zo mzdy. O tejto skutočnosti sa dozvedel až od svojho zamestnávateľa.

Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by mu uložilo povinnosť plniť, jeho zamestnávateľ je povinný vykonávať zrážky z jeho mzdy a on nemá možnosť ich priamo zastaviť ani obmedziť. Jeho zamestnávateľ je v zmysle zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Žalovaný v 1. rade ako veriteľ, výšku dlhu sám jednostranne diktuje, a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Chýba akákoľvek súdna kontrola spotrebiteľskej zmluvy z hľadiska, či táto neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by podliehali ex offo súdnej kontrole, prípadne či zmluva obsahuje všetky náležitosti, ktoré vyžadoval v tom čase platný a účinný zákon o spotrebiteľských úveroch.

Žalovaný v 1. rade požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že podľa zmluvy konečná splatnosť úveru nastala dňa 27.02.2009. Suma vymáhaná prostredníctvom zrážok zo mzdy je premlčaná v 3-ročnej premlčacej dobe podľa OZ. Vykonávaním zrážok z jeho mzdy by tak dochádzalo k plneniu na premlčanú pohľadávku. Jeho zamestnávateľom je Dušan Papiak DPD, s.r.o., Krásny Brod, IČO 51 273 284.

V ďalšom žalobca poukázal na ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. a v tomto smere aj na dôvodovú správu k zákonu č. 102/2014 Z.z.

Dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou úverovej zmluvy, teda nie je vo forme osobitnej listiny, preto ju žalobca považuje za absolútne neplatnú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už viackrát uviedol súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Ani v prípade od upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bez presného vyhlásenia veriteľa, nemá žalobca istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jeho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy, že autoritatívne neustanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje žalovanému v 1. rade, aby od neho vymohol plnenia, na ktoré nemá nárok.

2. Spolu so žalobou v danej právnej veci žalobca podal aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Tunajší súd uznesením č.k. 6Csp/11/2025-25 zo dňa 05.03.2025 návrhu žalobcu vyhovel a žalovanému v 1. rade žalobcu uložil povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 28.08.2006, na výkon zrážok zo mzdy žalobcu do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a žalovanému v 2. rade uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu podľa Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 28.08.2006. Rozhodnutie súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 25.03.2025. V ďalšom priebehu tohto sporu žalovaný v 2. rade ako zamestnávateľ žalobcu nie je stranou v konaní, preto pôvodne žalovaného v 1. rade označuje už len ako žalovaného.

3. Žalovaný s podanou žalobou vo svojom písomnom vyjadrení z 10.03.2025 nesúhlasil a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť.

4. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, a to zmluvou o úvere uzatvorenej s Poštovou bankou, a.s., žiadosťou o vykonávanie zrážok zo mzdy, písomným vyjadrením žalovaného zo dňa 10.03.2025, prednesom práv. zástupcu žalobcu, a zistil nasledovný skutkový stav veci:

5. Na základe zmluvy o úvere zo dňa 28.08.2006 č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a predchodcom žalovaného v 1. rade, bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 30 000,- Sk, ktorý sa zaviazal splatiť v 30 splátkach po 1 403,- Sk. Celková výška nákladov na poskytnutý úver bola 9 713,71 Sk, RPMN bola vo výške 25,59 %. Splatnosť prvej splátky bola dňa 27.09.2006 a každej ďalšej k 27. dňu v mesiaci.

V zmysle článku 3., bod 4. zmluvy podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb., ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ.

6. Podľa článku 3., bod 4. zmluvy klient udeľuje súhlas banke na predloženie tejto Dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy klienta.

7. Právny nástupca Poštovej banky, a.s. - žalovaný v 1. rade Výzvou na vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 07.02.2025 adresovanou zamestnávateľovi žalobcu Dušan Papiak DPD, s.r.o., Krásny Brod, tento vyzval na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu z titulu poskytnutia úveru na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 28.08.2006, nakoľko žalobca bol v omeškaní s úhradou sumy 4 575,94 eur s tým, že pohľadávka je naďalej úročená.

8. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 10.03.2025 uviedol, že žalobca nijako nepreukázal nedostatok slobodnej vôle, ktorej absencia by mohla mať za následok neplatnosť právneho úkonu, ani v čom ma spočívať hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach na jeho strane. Žalobca mal možnosť preštudovať si obchodné podmienky právneho predchodcu žalovaného v rôznych formátoch písma na internetovej stránke www.postovabanka.sk pred vstupom do úverového vzťahu. Dôkazné bremeno nesie žalobca a jeho povinnosťou je preukázať, že zmluvu, resp. Dohodu o zrážkach zo mzdy, neuzavrel slobodne. V ďalšom uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu o tom, že táto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a žalobca nepreukázal, v čom spôsobuje nerovnováhu. Uviedol, že ak by žalobca riadne a

včas svoj záväzok plnil, tento zabezpečovací inštitút by nebol býval vôbec uplatnený. Právny predchodca žalovaného si všetky svoje záväzky vzniknuté zo zmluvy splnil riadne a včas a od žalobcu požaduje iba to, čo od neho môže po práve požadovať. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola slobodne a vážne uzatvorená, a to v písomne forme. Je to inštitút práva, ktorý má v prvom rade zabezpečovací charakter a v žiadnom prípade nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu práve pre prípad neplnenia si povinnosti zmluvnou stranou. Účelom zabezpečovacieho inštitútu je uspokojenie pohľadávky aj mimo súdneho konania a je absolútne absurdné a v rozpore so základnými princípmi občianskeho práva, zdôvodňovať neplatnosť dohody, práve jej účelom, ktorým je mimosúdne uspokojenie pohľadávky.

V ďalšom uviedol, že § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase podpisu zmluvy, hovorí o neplatnosti podmienky. Gramatickým výkladom tohto ustanovenia je odôvodnený záver, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou ako právnou skutočnosťou nezávislou od vôle, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik práva či povinnosti, ale samostatným dvojstranným právnym vzťahom, ktorý zabezpečuje hlavný záväzok. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/994/2013, Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/197/2014, NS ČR sp. zn. 23Cdo/1201/2009.

9. Právny zástupca žalobcu v rámci svojho výsluchu na pojednávaní uviedol, že na podanej žalobe v celom rozsahu zotrváva a žiada, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXX z 28.08.2006. Dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou formulárovej úverovej zmluvy a žalobca ani nevedel o tom, že spolu s úverovou zmluvou uzatvára aj predmetnú dohodu, nebol poučený o následkoch dohody o zrážkach zo mzdy a jej znenie ani nemohol ovplyvniť. Zároveň žalovaný sa predmetnou dohodou o zrážkach zo mzdy snaží vymôcť plnenie, na ktoré nemá nárok, či už preto, že úver by mal byť posúdený ako bezúročný a bezpoplatkový, alebo preto, že ide o dlh dávno premlčaný. Poukázal aj na to, že dohoda je neplatná podľa § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z. z. účinného od 01.05.2014, lebo prechodné a záverečné ustanovenia sa na § 5a nevzťahujú; samotná dohoda je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, resp. jej uplatnenie by bolo v rozpore so zákonom. Žalobca poukázal na to, že na základe aplikácie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy výšku dlhu stanovuje veriteľ, t. z. žalovaný, a je preto potrebná ex offio súdna kontrola.

10. Žalovaný sa nariadeného pojednávania nezúčastnil, svoju neúčast' ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 09.05.2025 a súhlasil s tým, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti a aby súd rozhodol na základe predložených listinných dôkazov.

11. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 4 ods. 5 cit. zákona predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zvytými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, iba že táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

12. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa §55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Právny úkon je v ustanovení § 34 Občianskeho zákonníka definovaný ako prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Základným predpokladom vzniku právneho úkonu je teda existencia vôle. Bez vôle preto niet ani právneho úkonu.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

13. Podľa § 2 ods. 1 zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon“), na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. a) a b) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 5 zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere .

14. Na základe vykonaného dokazovania súd mal tak za preukázané, že medzi žalobcom a pôvodným veriteľom bola uzavretá zmluva o úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

15. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

16. Vzhľadom na charakter žalobcom uplatňovaného nároku je nesporné, že ide o tzv. určovaciu žalobu podľa ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (do 30. 06. 2016 podľa § 80 písm. c/ O.s.p.). Podľa tohto ustanovenia možno žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

V tomto smere súd uvádza, že zo samotného zákonného ustanovenia (najmä § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) vyplýva naliehavý právny záujem spotrebiteľa na takejto žalobe. Naliehavý právny záujem je daný, pretože takouto žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza. Práve žalobca a jeho majetková sféra je v ohrození, a preto žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúcich z ust. § 3 ods. 3 zákona č.250/2007 Z. z., z čoho taktiež vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom rozhodnutí. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

Práve žalobca a jeho majetková sféra je v ohrození neprimeranej výšky zrážok zo mzdy, ktorých konečnú výšku určuje žalovaný svojím jednostranným rozhodnutím. V konaní pred súdom by mohla byť pohľadávka vyčíslená v zákonnej výške, čo sa žalovaný snaží touto dohodou obísť, a preto je namieste práve táto žaloba. V opačnom prípade žalovaný výšku svojho nároku, ktorú si takto môže sám určovať, nebude mať potrebu nijako revidovať.

Porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.11.2015 sp. zn. 8Cdo/483/2014.

17. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 OZ) predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov slúži jednak na zabezpečenie pohľadávky, ako aj na jej postupné uspokojenie. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí mať ex lege písomnú formu, inak je neplatná. Obsahom dohody o zrážkach zo mzdy je súhlas dlžníka, aby platiteľ z jeho mzdy vykonával zrážky vo vopred určenej výške a vyplácal ich veriteľovi, ktorému vzniká právo, aby po splatnosti pohľadávky boli vykonávané zrážky zo mzdy dlžníka a boli zamestnávateľom vyplácané.

18. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa. Žalobca nemal možnosť nijakým spôsobom ovplyvniť obsah zmluvy. Opak žalovaný v konaní nepreukázal. Aj podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ veriteľ je povinný preukázať splnenie svojich predzmluvných povinností poskytnutia informácie a overenia úverovej bonity dlžníka. Zásada efektivity je porušená, ak dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa zaťažuje spotrebiteľa.

19. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách. Ak sa neberie do úvahy výber programu a podpis, tak spotrebiteľ takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy. Dá sa preto plne pochopiť pomerne silná ochrana spotrebiteľov, ktorú slovenský zákonodarca zakotvil v ust. § 54 OZ. Faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri vzájomnej kontraktácii je zjavná a viaceré rozhodnutia súdneho dvora na to poukazujú (napr. rozsudok C 168/05 Mostáza / Claro).

20. Cieľom spotrebiteľského práva je zvýšená ochrana slabšej strany záväzkového vzťahu, ktorou je nepochybne spotrebiteľ, pričom východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na všetky podmienky, za ktorých dochádza ku vzniku záväzkovo-právneho vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa a tiež so zreteľom na to, že dodávateľ má možnosť jednostranne stanoviť zmluvné podmienky, čo aj v reálnom živote uskutočňuje, a to prostredníctvom formulárových zmlúv. Pre spotrebiteľské právne vzťahy je typické, že spotrebiteľ vystupuje v právnom vzťahu s dodávateľom ako menej informovaný a neskúsený účastník. Úprava spotrebiteľských právnych vzťahov je kogentnou a jej zmyslom a cieľom je nepochybne vyrovnanie faktickej nerovnosti v zmluvnom vzťahu s dodávateľom.

21. Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchýliť od podmienok upravených v tomto zákone len v prospech spotrebiteľa a akákoľvek dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenia spotrebiteľa, alebo ktorou sa vopred vzdáva svojich práv, je neprijateľná, teda neplatná. Vzhľadom na všetky relevantné skutočnosti niet v danom prípade pochybnosti o tom, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania „Dohoda o zrážkach zo mzdy“ vzhľadom na to, že ide o formulárovú zmluvu a vzhľadom na to, že žalovaný v priebehu konania nepreukázal, že by predmetná dohoda mala povahu individuálne dohodnutej zmluvy, je neplatná.

22. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zamestnávateľovi žalobcu vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby bola podrobená súdnemu prieskumu o tom, či je pohľadávka oprávnená.

Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou, nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu

zo strany dodávateľa. Podstatným znakom dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžník s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku, ako je to v tomto prípade. Je právne irelevantné, či žalovaný využil možnosť žiadať zamestnávateľa žalobcu o výkon zrážok. Dôležitou skutočnosťou je existencia napádanej zmluvnej podmienky. V prejednávanej veci však došlo aj k realizácii dohody o zrážkach zo mzdy.

23. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/95/2013 zo dňa 19.06.2013).

24. Uvedenie dohody o zrážkach zo mzdy do vopred naformulovanej zmluvy, ktorej obsah spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť, a ktorá umožňuje fakticky svojvoľne nadiktovať výšku pohľadávky za účelom mimosúdnej exekúcie majetku spotrebiteľa, hodnotí súd ako neprijateľný a zlý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. Keďže vzhľadom na vyššie uvedené ide o právny úkon, ktorý svojim obsahom a účelom odporuje zákonu a obchádza ho, ide o neplatný právny úkon. Formulácia „dohody“ o zrážkach zo mzdy sa dostala objektívne do rozporu s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznal takémuto konaniu nielen rozpor s imperatívom dobrých mravov, ale priamo so zákonom.

Nič nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§53 ods.5 OZ), hoci má základ v znení zákona. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok (bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí; čl.4 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

25. Aj keď zákon nevylučuje uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, tak túto je nutné vždy posudzovať vo vzťahu k základnému právnemu vzťahu, ktorým bolo uzavretie zmluvy o úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou samotnej úverovej zmluvy, to znamená, že žalobca ako spotrebiteľ nemohol ovplyvniť uzatvorenie tejto dohody o zrážkach zo mzdy. Ak žalobca zmluvu o úvere už raz podpísal, tak nemal možnosť zabrániť vykonávaniu zrážok, pretože na základe uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy mali byť zrážky vykonávané do tej doby, kým žalovaný neoznámí zamestnávateľovi, že sú všetky pohľadávky splatené, pričom žalobca takúto dohodu o zrážkach zo mzdy ukončiť ani nemohol.

26. Aj keď inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov bol zákonom v čase uzatvorenia zmluvy povolený, tak je potrebné poukázať na to, že pokiaľ sa takáto dohoda uzatvárala vo vzťahu, kde povinnou osobou bol spotrebiteľ, ide o dojednanie, ktoré svojou podstatou obchádzalo súdnu ochranu spotrebiteľa, pretože vylučovalo zo súdneho prieskumu uplatňovanú pohľadávku voči spotrebiteľovi.

27. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, teda musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Výslovne to zákonodarca vyjadril v zákone č. 102/2014 Z.z. novelizujúcom zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, konkrétne v jeho § 5a, keď s účinnosťou od 01.05.2014 priamou normatívnou úpravou nepripustil zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, s výnimkou prípadu jej uzavretia vo forme osobitnej listiny, ak spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Aj z dôvodovej správy k tejto zmene vyplýva, že zákonodarcu k tejto zmene viedlo zistenie, že všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžadujúca schválenie súdom, kde stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho, vytvára výraznú nerovnováhu medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto je potrebné túto nerovnováhu korigovať.

28. Súd poukazuje na to, že aj Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky dospela

k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť predloženú dohodu o zrážkach zo mzdy.

29. Súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená medzi pôvodným veriteľom a žalobcom priamo v zmluve o úvere, je jednak neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ale tiež neplatným zmluvným dojednaním pre rozpor so zákonom. Žalobu podanú žalobcom považuje za vhodný prostriedok ochrany jeho práv ako spotrebiteľa, a preto žalobe vyhovel.

30. Pokiaľ ide o samotné vyjadrenie petitu vo forme zdržania sa konania, na ktoré by pri právne bezvadnom právnom stave mal žalovaný nepochybne právo, súd uvádza, že zdržovací nárok má preventívnu povahu, pretože smeruje ako proti závadnému konaniu, ktoré rušiteľ už započal a dosiaľ v ňom pokračuje, tak aj proti konaniu, u ktorého vzhľadom k jeho sústavnosti hrozí, že v ňom bude pokračovať. Zdržovacím nárokom, ktorý vo všeobecnosti smeruje do budúcnosti, má byť zabránené nielen v pokračovaní protiprávneho stavu, ale i v opakovaní protiprávneho konania, ktoré bolo jeho príčinou. Zdržovacím nárokom sa poškodený bráni proti tomu, aby sa konanie, ktorým sú poškodzované jeho práva, opakovalo, alebo aby bolo pokračované v konaní, ktoré predstavuje zásah do jeho práv. Extenzívny výklad možno dôjsť k záveru, že zdržovacím petitom sa možno domáhať aj odstránenia už existujúceho a pretrvávajúceho závadného stavu. Tak je tomu aj v prejednávanej veci. Je nepochybné, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola už predložená zamestnávateľovi žalobcu. To znamená, že zdržovací petit už v tomto prípade funkciu preventívnu nemôže mať (predloženie dohody o zrážkach zo mzdy je jednorazovým aktom), ale môže mať funkciu odstránenia závadného stavu, keďže na základe právoplatného rozsudku bude žalovaný povinný zdržať sa ďalšieho vyžadovania zrážok zo mzdy, ktoré by mal vykonávať zamestnávateľ žalobcu, a teda bude mu povinný oznámiť, že ďalšie zrážky zo mzdy vykonávať nemožno. Pokiaľ by tak neurobil, bude zodpovedať za škodu tým spôsobenú. Aj na základe vyššie uvedeného má súd za to, že bolo dôvodné žalobe vyhovieť.

Súd poukazuje na obdobný právny názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/124/2016 zo dňa 25.04.2017, sp. zn. 3Co/160/2016 zo dňa 06.12.2016, Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/198/2016 zo dňa 20.04.2017, sp. zn. 12C/458/2015 zo dňa 13.04.2017, sp. zn. 25C/36/2015 zo dňa 28.09.2015, Okresného súdu Trebišov sp. zn. 15Csp/258/2016 zo dňa 05.04.2017, Okresného súdu Svidník sp. zn. 5C/92/2015 zo dňa 10.06.2016.

31. Už len na záver súd dodáva, že s nepriamou retroaktivitou ust. § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z. z. by sa súd zaoberal len v prípade, ak by považoval dohodu o zrážkach zo mzdy za platný dvojstranný právny úkon a bolo by potrebné vyhodnotiť, či môže byť uplatňovaná, vzhľadom na ust. § 5a účinného od 1. 5. 2014.

Keďže súd posúdil dohodu ako neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku a tiež tak, že ide o neplatné zmluvné dojednanie pre rozpor so zákonom, nebolo potrebné riešiť nepravú retroaktivitu ust. § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z. z..

Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

Súd sa nezaoberal ani námietkou premĺčania vymáhanej pohľadávky, lebo by bolo potrebné zisťovať, či nedošlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a kedy začala plynúť subjektívna premĺčacia lehota, lebo by bolo potrebné posúdiť aj samotnú platnosť zosplatnenia dlhu. K tomu by bolo potrebné zabezpečiť ďalšie listinné dôkazy, čo bolo nevhodné, vzhľadom na to, že súd žalobe vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bez ohľadu na to, či vymáhaná pohľadávka je premĺčaná alebo nie. Ani samotné preukázanie premĺčania pohľadávky by na výsledku sporu nič nezmenilo.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, a preto žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.